

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نمونه سوالات استخدامی

زبان و ادبیات فارسی

بخش اول

تهیه شده در:

www.4javabi.com

زمستان ۱۳۹۳

با توجه به اهمیت بسیار زیاد دروس عمومی در آزمون های استخدامی مجموعه از سوالات عمومی شامل زبان و ادبیات فارسی، معارف اسلامی، اطلاعات عمومی و مسائل روز، ریاضی و آمار مقدماتی، زبان انگلیسی عمومی، هوش و توانمندیهای ذهنی و فناوری اطلاعات تهیه نموده ایم که این بخش شامل سوالات زبان و ادبیات فارسی (قسمت اول) می باشد. لازم به ذکر است که سوالات دارای پاسخهای تشریحی می باشد.

امیدواریم این مجموعه برای خوانندگان گرامی (کارجویان و داوطلبان شرکت در آزمون های استخدامی) مفید واقع شود.

مشتاقانه منتظر دریافت پیشنهادات و انتقادات سازنده شما عزیزان می باشیم.

با تشکر

www.4javabi.com

- آرایه « جناس، تلمیح و تضاد » در کدام بیت به کار رفته است؟

- (۱) من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بدحالان و خوش حالان شدم
- (۲) هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش
- (۳) نی حدیث راه پر خون می کند / قصه های عشق مجنون می کند
- (۴) محرم این هوش جز بیهوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست

جواب: گزینه « ۲ » - جناس: اصل و وصل / جناس یکسانی دو واژه در تعداد و ترتیب واج هاست. تلمیح: به آیه « انا لله و انا الیه راجعون » دارد. تلمیح اشاره ای است به بخشی از دانسته های تاریخ، اساطیری و ... / تضاد: دورماندن و باز جستن. تضاد آوردن دو کلمه با معنی متضاد در سخن برای روشنگری، زیبایی و لطافت آن است.

- در بیت « سراسر همه دشت بریان شدند / بر آن چهر خندانش، گریان شدند » کدام صفت و آرایه ادبی وجود ندارد؟

- (۱) جناس
- (۲) مجاز
- (۳) تضاد
- (۴) تشبیه

جواب: گزینه « ۴ » - دو واژه گریان و بریان جناس دارند / دشت به معنی مردم به کار رفته است که مجاز است / خندان و گریان (تضاد) دارند.

- همه آرایه ها در بیت زیر به کار رفته اند، مگر گزینه

« روز هجران و شب فرقت یار آخر شد / ز دم این فال و گذشت اختر و کار آخر شد. »

- (۱) جناس
- (۲) کنایه
- (۳) تشبیه
- (۴) تضاد

جواب: گزینه « ۳ » - جناس: یار و کار

- آرایه های کدام گزینه در بیت زیر مشاهده می شود؟

« به خون خود آغشته و رفته اند / چه گل های رنگین به جویبارها »

(۱) تشبیه، مراعات نظیر، استعاره

(۲) مراعات نظیر، کنایه، استعاره

(۳) استعاره، مجاز، ترصیح

(۴) ایهام، استعاره، تلمیح

جواب: گزینه «۲» - گل و جویبار: مراعات نظیر / به خون خود آغشتن: کنایه از شهادت / گل های رنگین: استعاره از شهیدان / جویبار: استعاره از گذر زمان

- « چهره اش شکفت. » دارای چه صنعت ادبی است؟

(۱) تضاد (۲) استعاره (۳) تشبیه (۴) تشخیص

جواب: گزینه ۲ :

- در همه گزینه ها به جز گزینه آرایه ی اغراق وجود دارد.

(۱) تو قلب سپه را به آیین بدار / من اکنون پیاده کنم کارزار

(۲) به گرز گران دست برد اشکبوس / زمین آهنین شد سپهر آبنوس

(۳) چو بوسید پیکان سرانگشت او ی / گذر کرد از مهره ی پشت او ی

۴) چو آن آهنین کوه آمد به دشت / همه زرمگه کوه فولاد گشت

جواب: گزینه ۱

- دو بیت زیر در چه قالبی سروده شده است؟

حسنت به ازل نظر چو در کارم کرد / بنمود جمال و عاشق زارم کرد / من خفته بدم به ناز در کتم عدم / حسن تو به دست خویش
بیدارم کرد

۱) دو بیتی ۲) قطعه ۳) رباعی ۴) مثنوی

جواب: گزینه ۳

- «فرخی سیستانی» در سرودن چه نوع شعری شهرت دارد؟

۱) ترجیع بند ۲) قصیده ۳) غزل ۴) قطعه

جواب: گزینه ۲- با اینکه قدیمترین قالب ترجیع بند، در دیوان فرخی سیستانی است اما او از قصیده سرایان معروف قرن پنجم است.

- همه ی کتاب های زیر جز کتاب به نثر مسجع نوشته شده است؟

۱) مقامات حمیدی، قاضی حمیدالدین بلخی ۲) گلستان، سعدی شیرازی

۳) مناجات نامه، خواجه بدالله انصاری ۴) کیمیای سعادت، امام محمد غزالی

جواب: گزینه ۴- کیمیای سعادت به نثر ساده و مرسل است.

- در کدام قالب شعری، دو مصراع اول به عنوان مطلع هم قافیه نیستند؟

(۱) قطعه (۲) مثنوی (۳) قصیده (۴) غزل

جواب: گزینه ۱- «قطعه» شعری است که بیت مصراع ندارد.

- مولوی، ناصر خسرو و حافظ به ترتیب در کدام قالب شعری شهرت دارند؟

(۱) غزل - مثنوی - غزل (۲) قصیده - غزل - قطعه (۳) مثنوی - غزل - قصیده (۴) مثنوی - قصیده - غزل

جواب: گزینه ۴- «مولوی» در مثنوی عرفانی، «ناصر خسرو» در قصاید تعلیمی و مذهبی، «حافظ» در غزل عرفانی مشهور هستند.

- کلمه «جان» در بیت «تن زجان و جان زتن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست» در کدام نقش دستوری نیامده است؟

(۱) متمم (۲) نهاد (۳) مضاف الیه (۴) مفعول

جواب: گزینه «۴» «تن زجان و جان زتن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست.» «جان» در نقش مفعول نیامده است.

- در مصراع اول بیت «بدان بی بها ناسزاوار پوست / پدید آمد آوای دشمن ز دوست» چند صفت برای متمم آمده است؟

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

جواب: گزینه «۳» - آن پوست بی بهای ناسزاوار / «آن». صفت پیشین / «بی بهاء، ناسزاوار» صفت پسین، «پوست» هسته گروه اسمی است که نقش متمم دارد، چون پس از حرف اضافه شده با آن پوست.

- با توجه به بیت (سرآن ندارد امشب که برآید آفتابی / چه خیال ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی) نقش دستوری کدام کلمه با دیگر کلمه ها متفاوت است؟

(۱) امشب (۲) آفتابی (۳) خوابی (۴) خیال ها

جواب: گزینه «۱» - گزینه های ۲ و ۳ و ۴ نقش (نهادی) دارند اما گزینه ۱ (قید) است. معنی بیت: امشب آفتاب سرآن ندارد، که برآید.

- با توجه به بیت زیر، نقش دستوری واژه های مورد نظر در کدام گزینه صحیح آمده است؟

«دگر باره اسپان بیستند سخت به سر بر همی گشت بدخواه بخت.»

(۱) بخت: فاعل (۲) بدخواه: مضاف (۳) سخت: صفت (۴) اسپان: متمم

جواب: گزینه ۱

- تعداد جمله های کدام بیت، از دیگر بیت ها، بیشتر است؟

(۱) بدو گفت گشتاسب تندی مکن / بزرگی بیابی، نژندی مکن

(۲) بدو گفت اسب سیه بر نشین / بیارای تن را به دیبای چین

(۳) بترسم که با او یل اسفندیار / نتابد بیچد سر از کارزار

۴) که داند که بلبل چه گوید همی / به زیر گل اندر چه پوید همی

جواب: گزینه ۱- گزینه یک چهار جمله دارد و بقیه گزینه ها، سه جمله دارد.

- تاریخ جهانگشای جوینی شرح وقایع تاریخی کدام قرن است؟

۱) قرن نهم ۲) قرن هفتم ۳) قرن ششم ۴) قرن هشتم

جواب: گزینه ۲

- داستان کوتاه در ایران با مجموعه ی اثر در سال ۱۳۰۰ متولد شد.

۱) یکی بود یک نبود - محمد علی جمال زاده ۲) روزگار سیاه - عباس خلیلی
۳) سر و ته یک کرباس - محمد علی جمال زاده ۴) تهران مخوف - مشفق کاظمی

جواب: گزینه ۱

- این سبک از اواخر قرن ششم تا اواخر قرن نهم هجری رواج داشته است. آن را سبک می نامند.

۱) عراقی ۲) خراسان ۳) هندی ۴) بازگشت

جواب: گزینه ۱- سبک عراقی از قرن ششم تا قرن نهم رایج بود.

- مولف کدام کتاب درست معرفی نشده است؟

(۱) گرشاسب نامه از اسدی طوسی

(۲) کارنامه اسلام از طه حسین

(۳) قابوس نامه از کیکاوس بن اسکندر

(۴) سیری در نهج البلاغه از مرتضی مطهری

جواب: گزینه ۲- کارنامه اسلام از آثار دکتر زرین کوب است.

- محتوای کدام اثر شامل یک دوره اخلاق عملی، نظری و مبتنی بر مبانی عرفان و شعایر اسلامی است؟

(۱) پند پیران (۲) پرتوی از قرآن (۳) کیمیای سعادت (۴) زادالمسافرین

جواب: گزینه ۳- کیمیای سعادت اثر امام محمد غزالی در مورد مسایل اخلاق عملی است.

- عبارت زیر چه نوع نگارشی است: « یک تکه بوته ی کوتاه مگیلان وسط یک بیابان دراز، یک قصیده بلند است.»؟

(۱) علمی (۲) طنز (۳) مقاله (۴) ادبی

جواب: گزینه ۴

- در عبارت «داستان نویس نباید شیفته ی مدح دوستان و مرعوب ضمّ دشمنان شود و بداند که داستان نویسی، سهل ممتنع است.

گلستان، مظهر فساحت و تصنیف سعدی شاعر و ناصح بزرگ ایران است.» چند غلط املائی هست؟

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

جواب: گزینه ۲- «ذم» به معنی نکوهیدن و نکوهش کردن است. «فصاحت» به معنی شیوایی سخن است که متناسب با متن است. «فصاحت» به معنی گستردگی و گشادگی است و هیچ تناسبی با متن ندارد.

- شیوه ی کتابت واژه های کدام گزینه، خطا و نابه هنجار است؟

(۱) بانک ملی ایران - مرغزار - هیچ یک

(۲) حساب جاری - سرای سپنج - جناب عالی

(۳) حضرتعالی - چکنم - شورایعالی ثبت

(۴) دانشرای مقدماتی - خزانه دای کل - وزارت جنگ

جواب: گزینه ۳- در این گزینه، کلمات و عباراتی که می بایست جدا نوشته می شدند، سر هم نوشته شده اند و شکل صحیح آنها چنین است: حضرت عالی - چه کنم - شورای عالی ثبت. در نگارش امروزه، بهتر آن است که کلمات و عبارات تا آنجا که ممکن است و باعث اشتباه نگردد، جدا از هم و با املائی مستقل نوشته شوند.

- در شاهنامه فردوسی، وجود سیمرغ یا دیو سپید، به کدام یک از زمینه های حماسه، مربوط است؟

(۱) خرق عادت (۲) داستانی (۳) قهرمانی (۴) ملی

جواب: گزینه «۱» - وجود سیمرغ، دیو سپید و روئین تن بودن اسفندیار در شاهنامه به زمینه خرق عادت مربوط می شود.

- کدام گزینه کلماتش از نظر املائی درست است؟

(۱) لجاجتش بر ذلالت و شقاوت افزود. (۲) خور و خواب و جهل و ظلمت شغب و غوغاست.

(۳) گردن کشان قصی القلب را زیر ضربات گرفتند. (۴) با اسرار و ابرام زمامداری مسلمین را پذیرفت.

جواب: گزینه ۲- در گزینه یک: ضلالت / در گزینه سه: قسی القلب / در گزینه چهار: اصرار نادرست به کار رفته اند.

- بیت « هر کسی کو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش » با کدام بیت ارتباط معنایی نزدیکی دارد؟

(۱) هر کسی از ظن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من

(۲) هر که آیه به جهان زاهل فنا خواهد شد / آن که پاینده و باقی است خدا خواهد بود

(۳) هر که آمد در جهان پرزشو / عاقبت می بایدش رفتن به گور

(۴) ما ز دریایم و دریا می رویم / ما ز بالایم و بالا می رویم

جواب: گزینه « ۴ » - بیت اشاره به این سخن مشهور که هر چیزی سرانجام به اصل خود باز می گردد « کل شی یرجع الی اصله » و

اصل خویش در اینجا بازگشت به سوی خداست. گزینه « ۴ » نیز همین معنی را بیان می کند. (ما ز بالایم و بالا می رویم)

- مقصود دقیق تر سنایی در مصراع « لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید » چیست؟

(۱) با خلوص نیت (۲) با دیده عقل (۳) با بینش فراوان (۴) با تمام وجود

جواب: گزینه « ۴ » - معنای مصراع: سنایی با تمام وجود توحید تو را می گوید. لب و دندان مجاز از تمام وجود است.

- کدام نکته از عبارت « اگر چه صحبت را بر خلوت ترجیح می داد، باز عزلت را از صحبت کسانی که در قید تعلقات باقی مانده

بودند، بهتر می دید. » دریافت نمی شود؟

(۱) انزوا و گوشه نشینی را از همراهی با فرزندان برتر می شمرد.

۲) معاشرت با دیگران را بهتر از گوشه نشینی می دانست.

۳) از افت و خیز با وابستگان جهان مادی، بیزاری می جست.

۴) انزوا و انقطاع را از معاشرت با دنیا دوستان، برتر می دید.

جواب: گزینه ۱- این متن از کتاب «پله پله تا ملاقات خدا» نوشته دکتر زرین کوب است یعنی مولانا دوستی و ارتباط با مردم و اجتماع را بر گوشه نشینی ترجیح می داد ولی گوشه نشینی را بر دوستی با افراد دنیا دوست ترجیح می داد. گزینه (۱) بیزاری مولانا را از دوستی با فرزندان بیان کرده که غلط است.

- مولانا در کدام بیت «از نهان داشتن راز و از ریای برملا شده» سخن گفته است؟

۱) اشترم من تا توانم می کشم / چون فتادم زار، با کشتن خوشم

۲) سرنگویم هین رها کن پای من / فهم کو در جمله ی اجزای من

۳) من نخواهم زد دگر از خوف و بیم / این چنین طبل هوا زیر گلیم

۴) ما چونایم و نوا در ما ز توست / ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست

جواب: گزینه ۳- «طبل زیر گلیم زدن» کنایه از مخفی کردن چیزی که آشکار است و نشانه ی ریاورزی است. «زیر گلیم طبل زدن» ضرب المثل هم شده است مثل «شتر سواری دوگانه دوگانه نمی شود.»

- معنی درست واژه های «خوالیگر، خلنگک، خوص، تعلیمی» به ترتیب کدام است؟

۱) طبّاخ - هر نوع گیاه - ژرفا - لباس ویژه ای که در محیط درست بپوشند.

۲) رامشگر - علف جارو - برگزیده - کتابی که پیوسته همراه داشته باشند.

۳) جونده - حُمق و گولی - زنبیل - کیفی که مدرّسان به دست گیرند.

۴) آشپز - علف جارو - لیف خرما - عصای سبکی که به دست گیرند.

جواب: گزینه ۴- «خوالگیر» به معنی آشپز و خورشگر است و در داستان کاوه از شاهنامه ی فردوسی آمده است. «خلنگ» علف جارو و «خوص» به معنی برگ و لیف خرما می باشد و خواص به بافنده ی این خوص گفته می شود. «تعلیمی» عصای کوچک که در آموزش به کار می رود.

- کدام گزینه ی زیر در ادبیات پایداری، جزء اصلی ترین مسایل نیست؟

- (۱) دعوت به مبارزه و تحمل سختی ها و مشکلات آن
(۲) ستایش آزادی و آزادی
(۳) بیان دادگری ها و تصویر چهره ی دادگران
(۴) ترسیم مظلومیت مردم

جواب: گزینه ۳

- نویسنده ی کدام اثر با بقیه تفاوت دارد؟

- (۱) مائده های زمینی
(۲) مردی که می خندد
(۳) گوزپشت نتردام
(۴) کارگران و دریا

جواب: گزینه ۱

- همه آثار مطرح شده، در هر گزینه به جز گزینه ی ، از یک نویسنده یا یک شاعر است.

- (۱) شاه لیر، مکبث، اتللو
(۲) جنگ و صلح، آناکارینا، رستاخیر
(۳) رجعت سرخ ستاره، به قول پرستو، نجوای جنون
(۴) در کوچه ی آفتاب، تنفس صبح، آینه های ناگهان

جواب: گزینه ۳- آثار گزینه ی (۱) مربوط به شکسپیر شاعر و نویسنده ی بزرگ انگلیسی است. آثار گزینه ی (۲) مربوط به تولستوی نویسنده ی بزرگ روسی است. و آثار گزینه (۴) مربوط به قیصر امین پور شاعر موفق روزگار ماست. در حالی که آثار مطرح شده در گزینه (۳) مربوط به یک شاعر نیست و رجعت سرخ ستاره از علی معلم است و دو اثر دیگر از او نیست.

- می توان این شاعر توانمند را نماینده ی سبک هندی یا اصفهانی دانست که به خاطر مضمون های باریک در غزل شهرت فراوانی دارد، او کیست؟

(۱) هافت اصفهانی (۲) صائب تبریزی (۳) کلیم کاشانی (۴) عبدالرحمن جامی

جواب: گزینه ۲- صائب تبریزی از شاعران معروف سبک هندی است وی در غزل شهرت فراوانی داشت و غزلیات ایشان پر از مضمون های باریک با معانی دقیق و پیچیده است، صائب در قرن یازدهم می زیست.

- همه گزینه ها از آثار دکتر عبدالحسین زرین کوب، استاد و محقق دانشمند دوره ی معاصراند مگر گزینه ی

(۱) ارزش میراث صوفیه (۲) با کاروان حله

(۳) جست و جو در تصوف ایران (۴) برگ های در آغوش باد

جواب: گزینه ۴- «برگ های در آغوش باد» اثر دکتر غلامحسین یوسفی است.

- کدام گزینه فاقد غلط املائی است؟

(۱) موّقر و متواضع - ینبوع و چشمه - قلیه ی حلوا - اشاعه و ترویج - ستوران لاغر

(۲) نسق و سیاق - سیره و مغازی - لمهه و لحظه - ثقبه و سوراخ - طاغی و ستیزه جو

(۳) نعمت و موهبت - دلکش و بهجت انگیز - حظّ و بهره - اضغاث احلام - سبز و نغض

۴) قابل تأمل - تائی و آهستگی - طور سینین - سفر و حضر - وصال و فراق

جواب: گزینه ۴ - «متواضع» در گزینه ی (۱) غلط است و صورت درست آن متواضع است. «لمهه» در گزینه ی (۲) غلط است و صورت درست آن لمحه است به معین چشم به هم زدن و منظور زمان اندک است. «نغض» در گزینه ی (۳) غلط است و صورت درست آن نغز است به معنی زیبا و جالب و شیرین.

- به کار بردن کدام کلمه ها در نگارش فارسی، جایز است؟

(۱) پاکات - نمرات - تلگرافات (۲) فرمایشات - پیشنهادات - نمایشات

(۳) سفارشات - نگارشات - گزارشات (۴) واردات - صادرات - جامدات

جواب: گزینه ۴ - «ات» پسوند جمع عربی است و مخصوص جمع بستن کلمات عربی است در بقیه ی گزینه ها، کلمات فارسی و بعضا انگلیسی به غلط با «ات» جمع بسته شده اند که نادرست است.

- همه واژه های کدام گزینه از نظر رسم الخط درست اند؟

(۱) علمای بزرگوار، کتاب را، علی هذا (۲) انشاءالله، منجمله، زیبایی انسان

(۳) همه مردم، برله، عیسی مریم (ع) (۴) علاقمند، بیهوش، بنده گان

جواب: گزینه ۱ - شکل صحیح واژه ها «ان شاء الله، من جمله، همه مردم، له، عیسای مریم، علاقه مند، بندگان» است.

- برای نویسنده ویژگی هایی برشمرده اند که برخی از آنها طبیعی و ذاتی و برخی اکتسابی اند. کدام گزینه جزء بهترین سرمایه نویسنده گی است؟

جواب: گزینه ۱- استدلال، بهترین سرمایه‌ی نویسنده برای تشخیص حق از باطل است.

- معانی واژه‌های «کالیوه - خنگ - راغ - صلصل» به ترتیب، چیست؟

۱) ابله - شتر - سنگلاخ - زنجیر ۲) ناشناس - استر - ماسه‌ی نرم - زغن

۳) حیران - اسب سفید - مرغزار - فاخته ۴) نارّس - ابلق - سبزه - هُدهُد

جواب: گزینه ۳

- «من گوش استماع ندارم لمن تقول؟» یعنی

۱) من نمی‌بینم که کسی گوش کند، پس چرا سخن می‌گویی؟

۲) من گوش نیوشیدن ندارم، برای که سخن می‌گویی؟

۳) او به گفتارم گوش نمی‌دهد پس چرا سخن بگویم؟

۴) من به سخنش توجهی نمی‌کنم پس چرا باز سخن می‌گوید؟

جواب: گزینه ۲- «گوش استماع»: گوش شنوا و نیوشا، «لمن تقول»: برای چه کسی می‌گویی؟

- معنی واژه‌ی «مدن» در بیت «بار ولایت بنه از گاو خویش بیش به دین شغل میاز و مدن»، چیست؟

۱) شتاب مکن ۲) شناس ۳) منال ۴) مخرام

جواب: گزینه ۴- «دیندن» به معنی با نشاط رفتن و رخامیدن است. «مَدَن» فعل امر از مصدر دیندن است. شاعر می گوید که دین را دستاویز قرار مده و به دینداری ریایی خود نناز و فریفته مشو.

- معنی «شَمیده» با توجه به بیت زیر چیست؟

«مَلِک سپاه به راهی بُرد که دیو درو شَمیده گردد و گمراه و عاجز و مضطر.»

(۱) آشفته (۲) رسوا (۳) خشناک (۴) مأیوس

جواب: گزینه ۱- «شَمیده» به معنای آشفته و بیچاره است. این شعر از قصاید فرّخی سیستانی است که در مدح لشکر کشی های سلطان محمود غزنوی به هندوستان است.

- معنی مصراع اول بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«هان تا سپر نیفکنی از حمله ی فصیح / کو را جز آن مبالغه ی مستعار نیست»

(۱) بهوش باش خود را در برابر فصاحت گران، ضعیف و ناتوان نشان ندهی.

(۲) آگاه باش تا در برابر حمله ی زبان آور بی دلیل تسلیم نشوی.

(۳) آگاه باش تا در برابر ظاهر فریبان زبان آور خویشتن را خوار نبینی.

(۴) بهوش باش تا در مقابل حمله ی اهل فصاحت کوچک و خوار شمرده نشوی.

جواب: گزینه ۲- سپر افکندن: کنایه از تسلیم شدن

- هدف اصلی و دقیق تربیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«خدایا به حرمت که خوایم مکن / به ذلّ گنه شرمسارم مکن»

(۱) می دانم که تو بخشنده و بزرگواری (۲) امید و نیازم را در هر صورت برآورده کن

(۳) من در بارگاہت شرمنده هستم (۴) مرا در قیامت و روز حضور شرمنده مکن

جواب: گزینه ۴- مرا در قیامت و روز حضور شرمنده مکن / ذل: خواری

- در عبارت «پس کس فرستاد به عمرولیث که هیچ دل مشغول مدار که من در آن تدبیرم که جان تو را از خلیفه بخوام» جمله ی «دل مشغول مدار» یعنی:

(۱) گرفتاری و نگرانی ایجاد مکن (۲) به کسی مراجعه نداشته باش

(۳) نگران و افسرده مباش (۴) در درون خود به چیزی میندیش

جواب: گزینه ۳- دل مشغول مدار: نگران و غمگین نباش.

- کدام مصراع بر انجام عملی اشاره دارد که نتیجه ی مطلوبی را در بر نمی گیرد؟

(۱) در برف و گل چگونه تواند کس آرمید (۲) بر پای من به هر قدمی خارا خلید

(۳) خونابه ی دلم ز سر انگشت ها چکید (۴) بیهوده اش مکوب که سرد است این حدید

جواب: گزینه ۴- حدید: آهن / برآهن سرد کوبیدن: کنایه از کار بیهوده کردن است.

- در بیت «کمان را به زه کرد پس اشکبوس / تنی لرز لرزان و رخ سندروس»، «کمان را به زه کرد» یعنی :

(۱) زه کمان را به جای خود بست (۲) تیر و کمان آماده ی پرتاب شدند

(۳) کمان را به زه آماده بست (۴) زه کمان را در برابر دشمن قرار داد

جواب: گزینه ۲ - کمان را به زه کرد: آماده ی پرتاب شد.

- واژه ی «آستین فشان» در بیت زیر به چه معناست؟

«گاه وجد و سماع هر یک را / بر دو کون آستین فشان بینی»

(۱) پشت پا زدن به تعلقات (۲) از هر چیزی خود را رها کردن

(۳) خود را از مردم دور داشتن (۴) همه ی داشتن های خود را بخشیدن

جواب: گزینه ۲- [عارفان و عاشقان] کسانی هستند که به هنگام شادی و رقص و آواز از هر چیزی نسبت به این دنیا و آن دنیا خود را می رها کنند.

- در بیت زیر «فروگذار از مصدر فرو گذاشتن» یعنی:

«یا پرده ای به چشم تأمل فرو گذار / یا دل بنه که پرده ز کارت برافکنند»

(۱) کاری را ترک کردن (۲) رها کردن امر

(۳) سستی و بی پروایی (۴) فرو رفتن در فکری

جواب: گزینه ۲- فرو گذاشتن: رها کردن

- مفهوم دو بیت زیر از سعدی، با کدام بیت متناسب است؟

«هان ای نهاده تیر جفا در کمان حکم / اندیشه کن ز ناوک دلدوز در کمین / گر تیر تو ز جوشن فولاد بگذرد / پیکان آه بگذرد از کوه آهنین»

(۱) نام نیک رفتگان ضایع مکن / تا بماند نام نیکت برقرار

(۲) حذر کن ز دود درونهای ریش / که آهی جهانی به هم بر کند

(۳) امروز اگر نکوهش من کرد پیش تو / فردا نکوهش تو کند پیش دیگری

(۴) بشنوی ای خردمند از آن دوست دست / که با دشمنانت بود هم نشست

جواب: گزینه ۲- مفهوم: «از آه مظلوم بترس» است.

پایان بخش اول سوالات زبان و ادبیات فارسی